

О. ХЕНРИ

ОТ МЯСТОТО НА КОЧИЯША

Превод от английски: Людмила Левкова, 1997

chitanka.info

Кочияшът си има своя гледна точка. Може би тя е по-целенасочена от тази на изпълнителя на която и да е друга услуга. От високото, полюшващо се място на своето возило кочияшът гледа на своите себеподобни като на номадски прашинки без всякакво значение, освен когато са обсебени от желания за придвижване в пространството. Той е един Йеху^[1], а вие сте стоки за превоз. Президент или скитник, за него вие сте просто пътник. Той ви качва, изплющява с камшика си, пораздрусва ви гръбначния стълб и ви намества.

Когато дойде време за плащане, ако преднамерено изтъкнете познанията си за законните такси, ще разберете що е презрение, а ако случайно установите, че сте си забравили портфейла, то вие ще бъдете принудени да осъзнаете благата оскъдност на Дантевото въображение.

Не е екстравагантна теория, че тази целеустременост на кочияша и обобщеното му схващане за живота са резултат от особената конструкция на файтона. Важната личност седи най-отгоре като Юпитер на полагащото се единствено нему място и държи съдбата ви между два ремъка от изменчива кожа. Безпомощен, смешен, прикован, подскачащ като фигура-играчка на китайски мандарин, вие седите като плъх в капан — вие, пред когото на твърдата земя икономите се спаружват само от един ваш поглед, и трябва да извисявате писклив глас през мъничкия процеп на вашия странстващ саркофаг, за да оповестите своите немощни желания.

От друга страна във файтона вие дори не сте обитаващ; вие сте само съдържание. Вие сте товар в открито море, а херувимът, кацнал отгоре, знае улицата и номера на Дейви Джоунс^[2] наизуст.

Една вечер в съседната постройка — голяма тухлена кооперация точно до „Фамилно кафе Макгари“, се разнесоха гуляиджийски звуци, чийто източник по всяка вероятност бе семейство Уолш. Тротоарът се изпълни с любознателни съседи, които от време на време се отдръпваха да отворят път на някой забързан пратеник, носещ от заведението на Макгари стоки за празненството. Тротоарният състав се впусна в коментари и дискусии, от които не направи усилие да изключи новината, че Нора Уолш се омъжва.

По едно време гуляещите се изсипаха навън. Неканените гости ги обгърнаха и погълнаха, а нощният въздух се огласи от

жизнерадостни викове, поздравления, смях и неясни шумове, породени от даровете на Макгари в чест на сватбената церемония.

Файтонът на Джери О'Донован стоеше досама бордюра. Прозвището на Джери бе „Нощния ястреб“, но нямаше по-блестяща или чиста карета от неговата, която да затваря врати върху брюкселска дантела и ноемврийски теменужки. А само какъв кон имаше Джери! Изразявам се твърде ограничено, като ви казвам, че буквално го тъпчеха с овес.

Насред буйната, звънлива, пулсираща тълпа от време на време се мяркаше високата шапка на Джери, излиняла от дълги години ветрове и дъждове, както и носът му — приличен на морков, белязан с пораженията, нанесени от игривите атлетични чеда на разни милионери и твърдоглави пасажери. Не трябва да отминаваме и зеленото палто на Джери, с месингови копчета, Предизвикващо възхищение в цялата околност. Беше ясно, че Джери си е присвоил функциите на своя файтон и носи „товар“. Този образ би могъл да се доразвие и той да бъде оприличен на кола за хляб, ако приемем свидетелските показания на един младок, който гледаше отстрани и бе чул да отбелязва: „Джери си има симид“^[3].

Някъде откъм тълпата на улицата или откъм рехавия поток пешеходци с лека стъпка се приближи една млада жена и спря пред колата. Професионалното око на Джери веднага долови движението. Той залитна към файтона, помете трима-четирима и самият... Не! Вкопчи се в един уличен кран за вода и успя да се задържи на крака. Също като матрос, който се катери по възената стълба през време на шквал, Джери се възкачи на своето служебно място. Веднъж озовал се там, той тутакси обузда течностите на Макгари и се залюля на бизанмачтата на своето возило, сигурен и невредим като върхолаз, устремен към покрива на небостъргач.

— Заповядайте, мадам — заяви галантно Джери и хвана юздите.

Младата жена се качи във файтона и вратите се затвориха шумно. Камшикът на Джери изплющя във въздуха, тълпата в канавката се разпръсна и хубавият файтон се понесе през града.

Когато зареденият с овес бърз кон уталожил първоначалния си устрем, Джери вдигна капака и в израз на любезна отзивчивост викна през пролуката с гласа на пресекаващ рупор:

— Накъде караме?

— Където и да е, моля — достигна го отговорът, напевен и доволен.

Сигур иска да се повози за удоволствие, помисли си Джери. След което предложи маршрут.

— Да ви повозя из парка, мадам. Хем ще ви е приятно, хем е много красиво.

— Както желаете — отвърна пътничката мило.

Файтонът се насочи към Пето Авеню и се понесе нагоре по великолепната улица. Джери подскачаше и се полюшваше на мястото си. Могъщите течности на Макгари отново се раздвижиха и тласнаха към главата му нов поток от алкохолни изпарения. Той запя една стара песен от Килиснук и размаха камшика си като диригентска палка.

Вътре пътничката седеше изправена върху възглавничките, като се оглеждаше наляво и надясно към светлините и къщите. Дори в сумрака на файтона очите ѝ грееха като звезди на здрач.

Докато стигнат до Петдесет и девета улица, главата на Джери вече се полюшваше, а юздите висяха отпуснати. Но конят му сам мина през входа на парка и започна старата добре позната вечерна разходка. Тогава пътничката, обзета от възторг, се облегна назад и пое дълбоко чистите наситени аромати на трева, листа и цветове. Умното животно, което добре познаваше маршрута си, премина на спокоен ход, като се придържаше към дясната страна на пътя. Навикът също оказа успешна съпротива на алкохолното вцепенение, което все повече обладаваше Джери. Той вдигна люка на своя понесен от бурята плавателен съд и изрече въпроса, който кочияшите неизменно задават в парка:

— Исскате ли да спррем при Казиното, мадам? Да п-пийнете нещо разхладително и... да послушате ммуузика? Ффсички тъй пра'ят.

— Да, би било хубаво, струва ми се — отвърна пътничката.

И те се гмурнаха във входа на Казиното. Вратите на файтона се отвориха. Пътничката стъпи направо на пода и тутакси почувства как я обгръща воал от разкошна музика. Заслепи я панорамата от светлини и цветове. Някой мушна в ръката ѝ малко квадратно картонче, на което бе написана цифрата 34. Тя се озърна и видя своята карета на двайсетина ярда как заема мястото си между множеството чакащи екипажи, файтони и автомобили. В следващия миг един мъж, целият сякаш колосан нагръдник, затанцува пред нея и само миг по-късно тя

бе настанена на малка масичка до един парапет, обгърнат от пълзяща нагоре жасминова лоза.

Изкушенията за купуване изглеждаха безкрайни. Младата жена се посъветва с няколкото дребни монети в чантичката си и получи от тях разрешение да си поръча чаша бира. Тя седеше, вдишваше и поглъщаше новоцветният, непознат живот на приказно място в омагьосана гора.

На петдесетината маси стояха принцове и кралици, облечени в цялата коприна и скъпоценни камъни на света. От време на време някой от тях хвърляше изпълнен с любопитство поглед към пътничката на Джери. И какво да видят — най-обикновена фигура, облечена в розова коприна от вида, който за благовидност носеше наименованието „фулар“, както и съвсем обикновено лице, излъчващо такава любов към живота, че предизвикваше искрена завист у кралиците.

Два пъти се завъртяха големите стрелки на часовниците. Кралските особи напуснаха своите места на открито и си тръгнаха, отнесени с бръмчене и тропот от величествените си возила. Музиката бе прибрана в дървени кутии и калъфи от кожа или сукно. Сервитьорите умишлено почнаха да събират покривките от масите около семплата фигура, останала да седи почти сама.

Тогава пътничката на Джери се изправи и несприхливо подаде своето номерче:

— Пада ли се нещо на този билет? — попита тя.

Един от сервитьорите ѝ обясни, че това е номера ѝ за файтона и че трябва да го даде на човека при портала. Същият този човек го взе и извика съответния номер. Бяха останали само три файтона. Кочияшът на единия отиде и побутна Джери, който хъркаше в купето си. Той изруга здраво, изкатери се на капитанския мостик и насочи своя кораб към кея. Неговата пътничка се качи и файтонът се понесе из хладните укрепления на парка по най-кратките алеи към дома.

При портите проблясък на разум под формата на внезапно подозрение прониза замъгленото съзнание на Джери. Хрумнаха му едно-две неща. Той спря коня си, вдигна капака и пусна като оловен отрее звучния си глас през пролуката.

— Искам да видя четири долара, преди да продължим пътуването. Имате ли сумата?

— Четири долара? — засмя се тихо пътничката. — О, Боже, не. Имам само няколко цента и едно-две десетачета.

Джери затвори капака и шибна своя нахранен с овес кон. Тропотът на копита заглуши, но не можа да погълне изцяло звука от сочните му ругатни. Той редеше задавени и дрезгави проклетия към звездното небе и злобно плющеше с камшик към минаващите возила. Даже един окъснял шофьор на камион, който пълзеше към дома, го чу и се засрами. Но Джери си знаеше целта и се носеше към нея в галоп.

Щом стигна постройката със зелените светлини, той спря досами стъпалата. Отвори широко вратите на файтона и се смъкна тежко на земята.

— Айде, излизай — рече той грубо.

Когато пътничката му се появи, на обикновеното ѝ лице продължаваше да сияе замечтаната усмивка от казиното. Джери я сграбчи за ръката и я въведе в полицейския участък. Един сержант със сиви мустаци гледаше строго иззад бюрото. Двамата с кочияша не се виждаха за пръв път.

— Сержант — започна Джери с познатите си хрипливи, мъченически, гръмливи оплаквания. — Имам тук една пътничка, която...

Внезапно млъкна. Прокара възлеста, изпръхнала ръка по челото си. Мъглата, спусната от алкохола на Макгари, започна да се вдига.

— Една пътничка, сержант... — продължи той с усмивка, — която искам да ти представя. Това е съпругата ми. Оженихме се при стария Уолш тази вечер. Дяволски добре си изкарахме, факт. А аз май съм прекалил... Хайде, сержант, запознай се с Нора, че потегляме за дома.

Преди отново да се качи във файтона, Нора въздъхна дълбоко и промълви отнесено:

— Наистина прекарах великолепно, Джери.

---

[1] Израелски крал, известен със своите бурни атаки с колесница; прозвище за шофьор на такси или такъв, който обича високите скорости, бел.пр. ↑

[2] Морския дявол, персонификация на морето (мор.жарг.), бел.пр. ↑

[3] Игра на думи — bun — симид, bun — съкратено от bung (чеп, запушалка); bung-full — пълен до запушалката, налят до козирката, бел.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.